

Oplossingen voor overbelasting van het laagspanningsnet

HIER opgewekt evenement 14 februari 2023

Agenda

1

Introductie netbeheerder & energietransitie 10 min

2

Problematiek laagspanningsnetten 10 min

3

Mogelijke oplossingen (mentimeter) 40 min

Agenda

1

Introductie netbeheerder & energietransitie 10 min

2

Problematiek laagspanningsnetten 10 min

3

Mogelijke oplossingen (mentimeter) 40 min

Maarten Staats

Expert Energietransitie

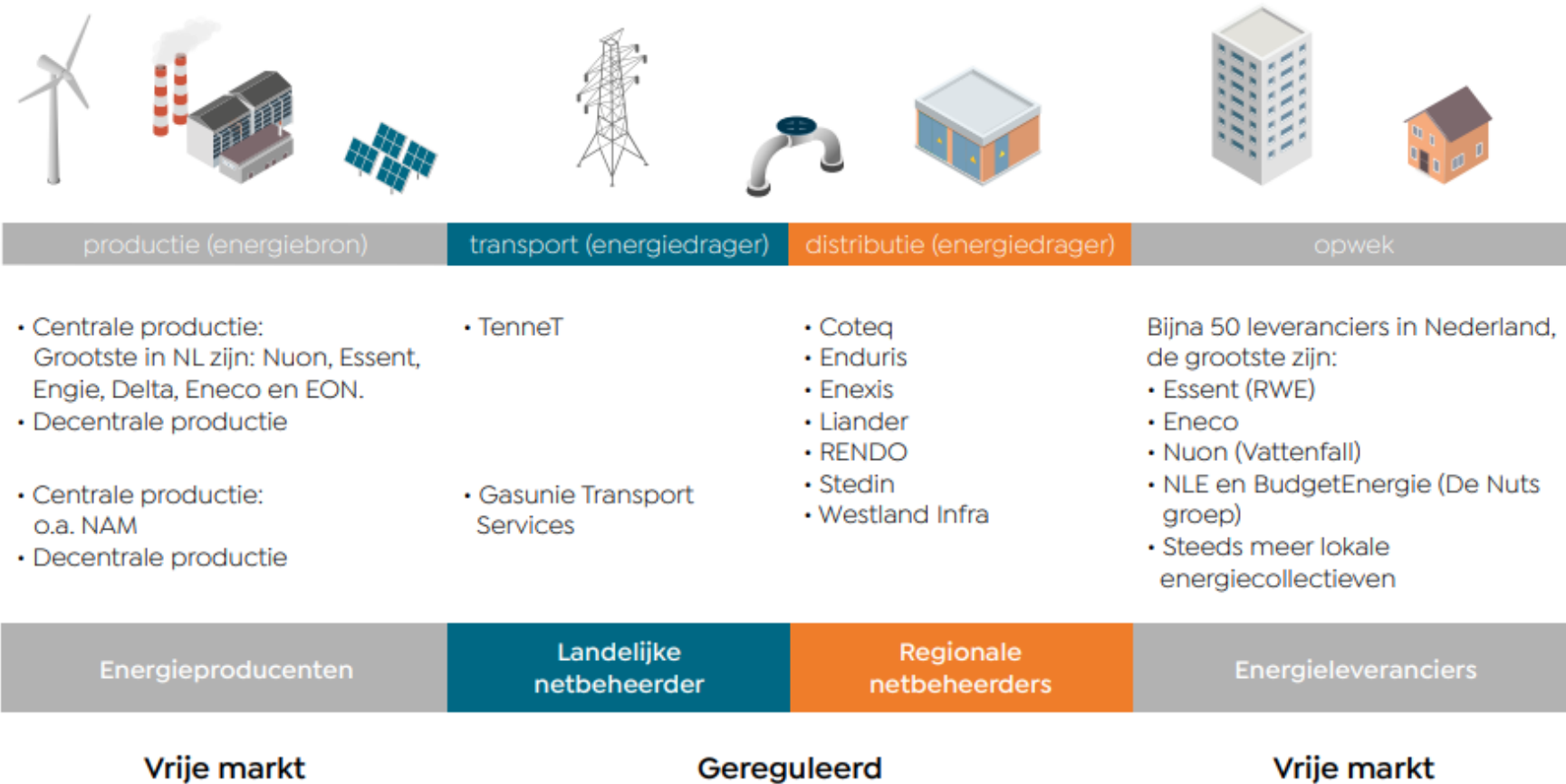
Afdeling Energiesysteem en Transitie

Energiesysteem en Transitie is de afdeling binnen Enexis die verantwoordelijk is het afstemmen van midden- en langetermijn planvorming rond de energietransitie met interne en externe stakeholders. Daarnaast bepalen we wat de impact is op onze netten.

Rollen in de energiemarkt

Regionale netbeheerders zijn door ACM gereguleerde partijen

Voorzieningsgebied Enexis netbeheer

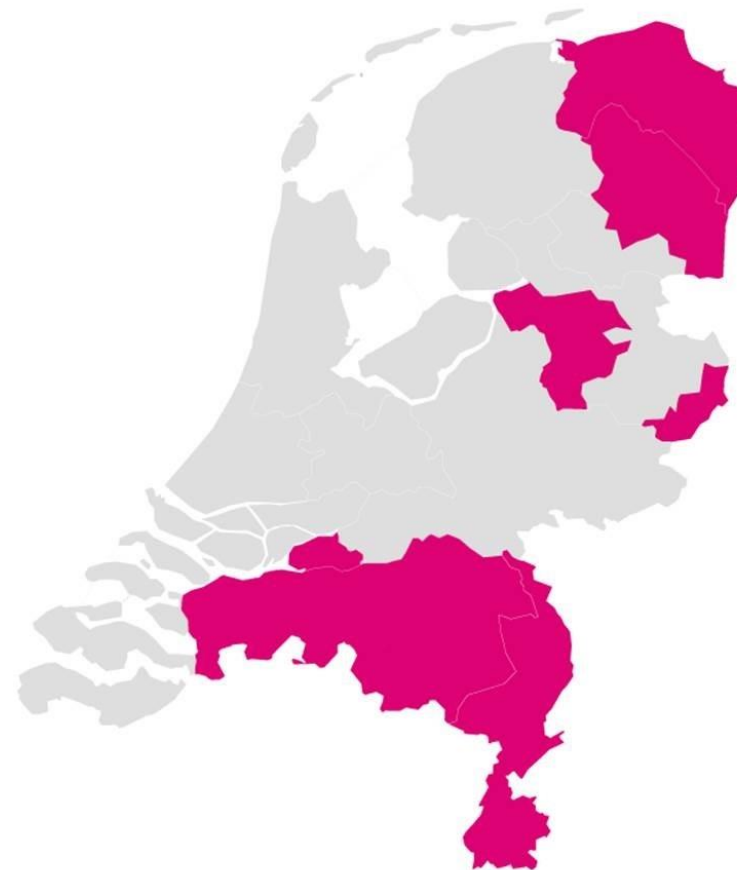
Grofweg provincies Groningen, Drenthe, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg

Elektriciteit

Gas

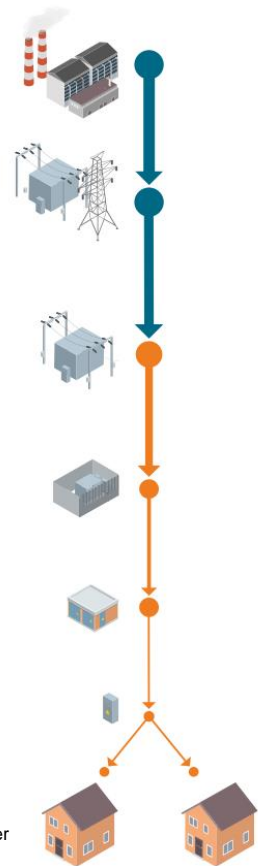

Het veranderde energielandschap

Van eenrichting E+G naar tweerichting E+G+W

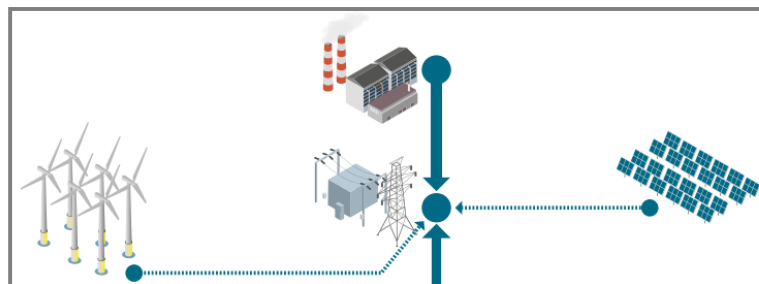
Centrale elektriciteitsproductie

Landelijke netbeheerder
Regionale netbeheerder

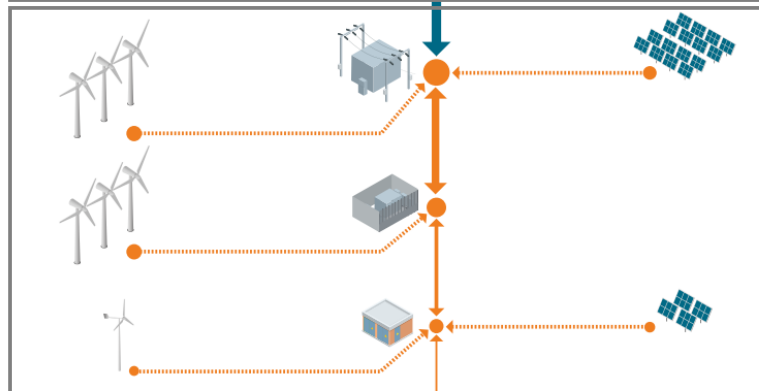
Centrale en decentrale elektriciteitsproductie

HS - NET

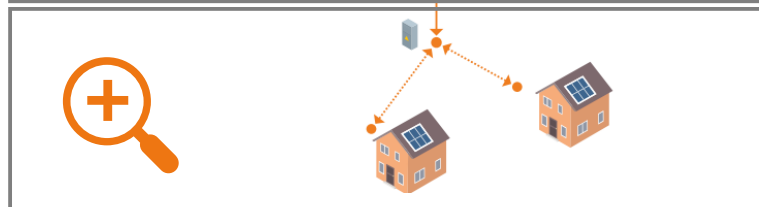
~ 10.000 km kabel

MS - NET

~100.000 km kabel

LS - NET

~200.000 km kabel
(5x omtrek aarde!)

De energietransitie maakt een ongekeende versnelling

Dit zorgt nu al voor knelpunten in de elektriciteitsnetten

Hogere klimaatdoelstellingen
Naar 55% tot 60% CO2 reductie in 2030

Gigantische versnelling zon-PV
50% groei per jaar

Grote ambities woningbouw
1.000.000 nieuwe woningen zonder aardgas

Meer elektrisch vervoer
1.6 miljoen elektrische auto's in 2030

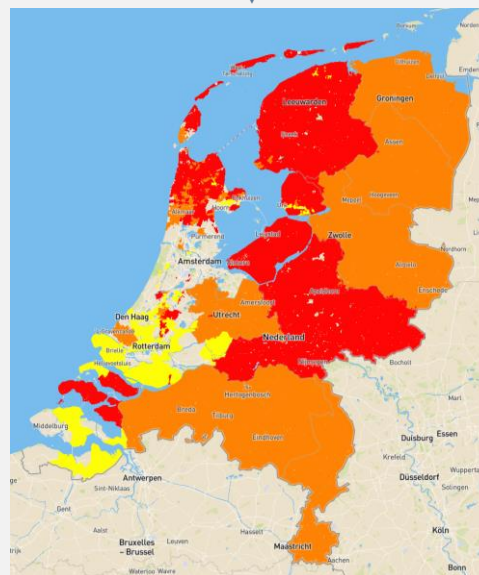

Datacenters
Tot 2030: vervijfvoudiging elektriciteitsvraag

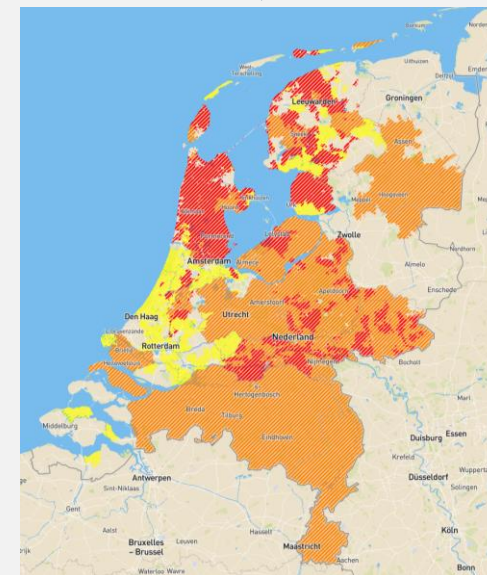

Verduurzaming industrie
Elektrificatie en omschakelen naar waterstof

Transportcapaciteit
voor invoeding van
stroom

Transportcapaciteit
voor verbruik van
stroom

Agenda

1

Introductie netbeheerder & energietransitie 10 min

2

Problematiek laagspanningsnetten 10 min

3

Mogelijke oplossingen (mentimeter) 40 min

DE ENERGIETRANSITIE ZORGT VOOR ELEKTRIFICATIE VAN ONS NET

DE ENERGIETRANSITIE ZORGT VOOR ELEKTRIFICATIE VAN ONS NET

DE ENERGIETRANSITIE ZORGT VOOR ELEKTRIFICATIE VAN ONS NET

DE ENERGIETRANSITIE ZORGT VOOR ELEKTRIFICATIE VAN ONS NET

Flinke stijging van gebruik, tot 3x hogere pieken

Getallen geven gelijktijdige belasting op het laagspanningsnet weer

Basis belasting
+ elektrisch koken

1,5 kW

Basisbelasting
+ elektrisch koken
+ warmtepomp

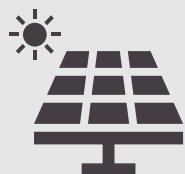
> 3 kW*

scenario hybride + 1,5kW*
scenario collectief + 1,7 kW
scenario full-electric + 2,5 kW

Basisbelasting inclusief
elektrisch koken
+ warmtepomp
+ thuisladen

> 4,5 kW

Zonnepanelen (6 tot 15 panelen)

2-5 kW opwek

Dit zorgt voor grote uitdagingen in onze netten

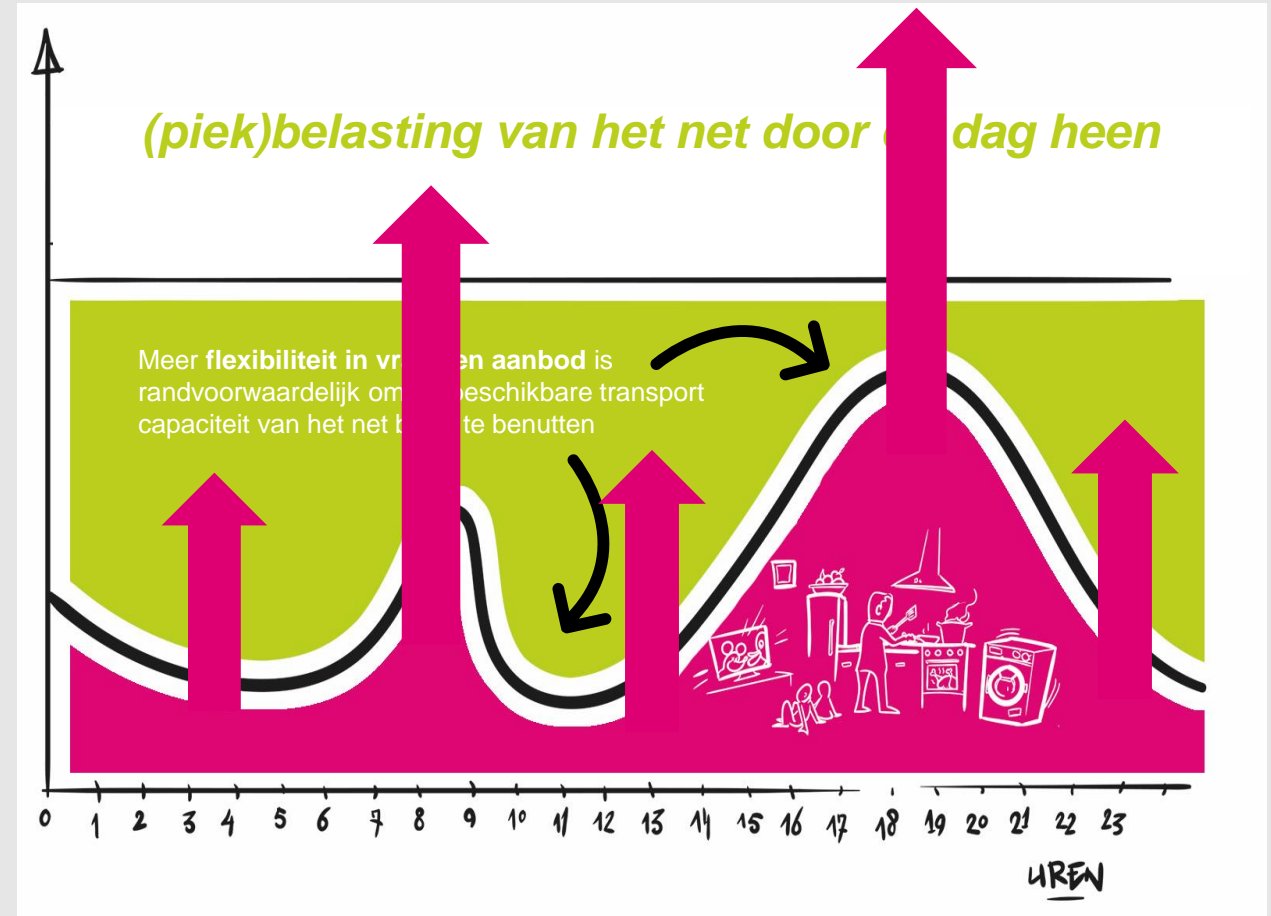
Zowel op laag- als middenspanning

Tijdens **piekbelastingen** gedurende de dag is sprake van **schaarste**

Buiten piekbelastingen is sprake van **onderuitnutting** t.o.v. de totale vraag

DIT VRAAGT ENORME INVESTERINGEN IN DE LAAGSPANNINGSNETTEN

Elektrificatie

- ✓ Exponentiele groei spanningsklachten
- ✓ Tekort aan netcapaciteit

Omgevingsinvloeden

- ✓ Personeelsschaarste
- ✓ Materiaalschaarste
- ✓ Toegenomen kosten
- ✓ Groeiende invloed burgers
- ✓ Afhankelijkheid van data & systemen

558.000

woningen die in Enexis gebied worden verduurzaamd in de komende 10 jaar

20%

totale groei van het werkpakket LS per jaar(!). Totaal €1mrd aan investeringen in laagspanningsnetten de komende jaren

Gevolgen bestaande bouw:

- Exponentiele groei spanningsklachten
- Langere wachttijden verzwaren

Gevolgen nieuwbouw

- Langere wachttijden aansluitingen

Steeds meer burgers gaan hierdoor hinder ondervinden

Uitbreiding kan niet overal tegelijkertijd

[Home](#) > [Regio](#) > [Uitgelicht](#)

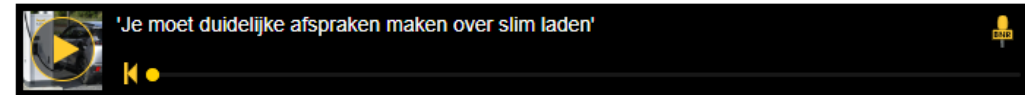
Woede om uitschakelen zonnepanelen bij te felle zon: 'Dan hadden we ze nooit gekocht'

Geen plek voor nieuwe laadpalen door overvol stroomnet

Auteur: Michal van der Toorn

In 2025 zijn er duizenden buurten waar er geen laadpaal meer bij kan. Daarvoor waarschuwt kenniscentrum ElaadNL op BNR. Ook netbeheerders zien problemen. De groeiende vraag naar elektrische voertuigen, en dus naar laadpalen zorgt al snel voor overbelasting op het stroomnet.

Steeds meer gemeenten gaan hierdoor hinder ondervinden

Er is ook weerstand tegen werkzaamheden in de wijk

[Nieuws](#) [Sport](#) [Kijk/Luister >](#)

Wisselvallig • 3°C 28 files • 169.5km Tip ons

[Mijn regio](#) [Metropool](#) [Alkmaar](#) [Amstelland](#) [Amsterdam](#) [Gooi](#) [Haarlem](#) [Haarlemmermeer](#) [IJmond](#) [Noordkop & Texel](#) [Schiphol](#) [West-Friesland](#) [Zaanstreek-Waterland](#)

Amsterdam

NL ↕

**Buurt probeert al picknickend bouw
elektriciteitshuisje tegen te houden: 'Niet op
deze plek!'**

26 augustus 2021, 15.06 uur · Aangepast 26 augustus 2021, 19.15 uur
Door Robbert Bianchi · Foto: NH Nieuws

De netbeheerder gaat vol aan de slag

Vijf pijlers om de uitdagingen op het laagspanningsnet aan te pakken

SPANNINGSKLACHTEN BEHANDELEN EN VERMINDEREN

- reduceren uren schaarstefuncties
- prioriteren klachten

MAXIMAAL VERGROTEN VAN UITVOERINGS-CAPACITEIT

- extra personeel
- opschuiven in keten
- supply chain management

MAXIMALE UITNUTTING VAN HET NET

- data-gedreven inzicht
- regelbare transformatoren
- verhoging componentbelasting

PRO-ACTIEVE REGIEVOERING EN INVESTERINGEN

- actueel inzicht LS-netten
- overdimensioneren netten
- doorrekenen plannen
- opstellen meerjaren netvisies

VERKENNING (TECHNISCHE) INNOVATIE

- onderzoek naar o.a.:
  - impact thuisbatterijen
  - dynamische balancerings
  - variabele tarievenstructuur

Agenda

1 Introductie netbeheerder & energietransitie 10 min

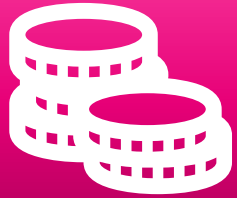
2 Problematiek laagspanningsnetten 10 min

3 Mogelijke oplossingen (mentimeter) 40 min

Mogelijke oplossingen buiten de netbeheerder

Vier hoofdcategoryën

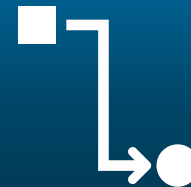
Financieel

Verplichting

Opslag

Aansturing

Hierna worden **mogelijke oplossingen** besproken voor het voorkomen van congestie op de laagspanningsnetten. Hiervoor geldt:

- De lijst omvat **niet alle mogelijke oplossingen**
  - **Niet alle oplossingen helpen evenveel**
- De oplossingen hebben vaak **flankerend beleid of regelgeving nodig**
  - Dit is **geen lijst** van oplossingen **die netbeheerders perse willen**

Oplossingscategorie 1: Financiële stimulans

Financieel

Met beprijzing stimuleren om piekgebruik te voorkomen

Voorbeeld 1: nieuwe nettarieven op basis van piekgebruik

Voordelen	Nadelen
Meer kosten voor piekgebruiker	Klein deel energierekening
Logisch verband met netkosten	Beperkte kennis over piekgebruik

Voorbeeld 2: flexibele energietarieven voor iedereen (ook teruglevering)

Voordelen	Nadelen
Tariefvorm bestaat al	Helpt niet altijd & kan tegenwerken
Ook balancering vraag/aanbod	Onzekerheid over kosten

Oplossingscategorie 2: (Wettelijk) verplichten

Verplichting

(Wettelijk) vast te leggen maatregelen

Voorbeeld 1: verlagen omvormercapaciteit nieuwe zonnepanelen

Voordelen	Nadelen
Makkelijk te implementeren	(Beperkt) verlies van opbrengst
Geen aanpassing bestaande situatie	Gevoel van oneerlijkheid

Voorbeeld 2: verlagen omvormercapaciteit bestaande zonnepanelen

Voordelen	Nadelen
Groot potentieel	(Beperkt) verlies van opbrengst
	Lastiger te implementeren

Oplossingscategorie 3: Opslag van energie

Opslag

Opslaan van energie voor later gebruik

Voorbeeld 1: installatie van thuisbatterijen

Voordelen	Nadelen
Opvangen pieken achter meter	Helpt niet altijd & kan tegenwerken
Geen gebruik openbare ruimte	Relatief veel materiaalgebruik

Voorbeeld 2: installatie van buurtbatterijen

Voordelen	Nadelen
Makkelijker aansturen	Helpt niet altijd & kan tegenwerken
Geen onderscheid huishoudens	Gebruik van openbare ruimte

Aansturing

Extern aansturen van grootste gebruikers

Voorbeeld: Slimme aansturing apparatuur

- Home Energy Management Systems (HEMS)
  - Slimme warmtepompen
  - Slimme laadpalen

Voordelen	Nadelen
Alleen ingrijpen bij piekbelasting net	Meestal extra kosten
Mogelijk 'ongemerkt' door bewoners	Geen zekerheid van gebruik
Meer flexibiliteit mogelijk	Wie bepaalt en hoe vaak aansturing?

